

Viktige faktorer som påvirker forekomsten av tråputeskader

Ventilasjon og klima:

Fuktigheten i et kyllinghus skal transporteres ut ved hjelp av ventilasjonssystemet. Det er derfor veldig viktig at dette fungerer godt og styres riktig. Alt etter temperatur og luftfuktighet på utelufta må man bruke oppvarming av lufta for å få transportert ut fuktigheten. Gulvvarme er bra for å forebygge tråputeskader.

Strømateriale:

Evne til å suge opp fuktighet og til å avgi denne (tørke) er sannsynligvis viktig.

- Sagflis/kutterflis er bedre enn halm, spesielt dersom halmen ikke er kappet kort (lange strå).
- Torv er et godt strømateriale når det gjelder å forebygge tråputeskader.
- Tråputeskader sees oftere der det er dypt strøbed enn der det er et tynnere.

Drikkevann

Det er viktig å ha drikkesystemer som ikke lekker vann til strøbedet. Vedlikehold er viktig, drikkenipler må skiftes ut dersom de lekker. Det anbefales dryppeskåler under nipler.

Fôrsammensetning

De viktigste faktorene i fôret er relatert til innholdet av mineraler, først og fremst salt. For høyt nivå av mineraler fører til at dyrene drikker mer, og skiller ut mer væske til strøet. Også fettkvalitet (klinete avføring) og råprotein (for mye gir økt produksjon av urinsyre i nyrene, våt avføring med mye nitrogen, som gir mer tråputeskader) er faktorer som kan påvirke tråputeskader. Det er derfor ikke overraskende at epidemiologiske studier har vist sammenheng mellom ulike fôrprodusenter og forekomsten av tråputeskader. I Danmark er det vist at tilskudd av mineralet sink kan virke forebyggende på utviklingen av lesjoner.

Lys

Lange mørkeperioder kan gi økt forekomst av tråputeskader. I mørke sitter dyra stille i lengre perioder og arbeider mindre med strøet.

Helse

Tarmlidelser som fører til diaré vil kunne føre til fuktig strø og utvikling av tråputeskader. Parasitter, dårlig fôr og virus/bakterieinfeksjoner kan gi diaré.

Forebygging:

Det viktigste er å forhindre vått/fuktig strø. Viktige faktorer for å klare dette er:

- Optimal ventilasjon
- Riktig oppvarming, eventuelt gulvvarme
- Optimalisert fôrsammensetning
- God tarmhelse!
- Godt strømateriale
- Unngå lekkasjer fra drikkesystem

For å lykkes må man ta hensyn til alle faktorene og ved problemer er det som regel nødvendig å sette inn tiltak med hensyn til flere av disse. Da er det viktig å huske på følgende:

- Unngå vannspill. Rett innstilling (høyde, trykk m.m.), renhold og vedlikehold (nipler m.m.)
- Riktig temperatur og lyssetting. Unngå klumping og press på strøet i spesielle områder.
- Vedlikehold av strøbedet. Bearbeiding (rake) og fjerning av kaker
- Ventilasjon og oppvarming. Riktig dimensjonering og bruk av ventilasjonsanlegget er nødvendig for å unngå at fuktighet bygger seg opp i strøet. I perioder kan tilleggsvarme (gulvvarme, fying) være nødvendig.

FAKTA:

SJEKLISTE VED FOR HØYT TRÅPUTESKÅR I DE SISTE INNSETT:

1. Gjennomgang og service av ventilasjonssystem
2. Nok varmekapasitet i kalde årstider?
3. Gjennomgang av røkt/prosedyrer
4. Gjennomgang av hus m.m. (drikkevannssystem etc.)
5. Gjennomgang av produksjonsresultater (skjult sjukeproblemer?) med besetningsveterinær og produksjonskonsulent.
6. Sammenlign mot slakteri/landsgjennomsnitt/ fôrleverandør!

Ta barfottesten:

Kyllingen går ikke på gummisåler. Den går barbeint. Stell derfor i huset barbeint nå og da. Føles det bra, kan du sannsynligvis ha god samvittighet for kyllingenes tråputehelse! Husk vask/desinfeksjon før/etterpå. Og bruk som alltid god tid i huset.